

به جای دکار

گزارش هفته

تشر

ویژه‌نامه حوادث | روزنامه جام جم | ۵
چهارشنبه ۲۰ تیرماه ۱۴۰۳ | شماره ۱۰۶۷

کودکان و نوجوانان ایفا می‌کنند.

۱ اما کیفیت آموزش‌های ارائه‌شده در مدارس کشورهای دیگر شبیه آموزش‌های مدارس ما در داخل کشور نیست.

متأسفانه در مدارس ما تأکید بیشتر روی بعد محفوظات است. گرچه چند سالی است که مسئولان آموزش و پرورش در حال انجام اقدامات بهتری هستند اما کفه ترازو نه در کفه آموزش مهارت‌های ارتباطی و زندگی، بلکه همچنان به نفع کفه محفوظات سنگینی می‌کند. این اتفاق در حالی می‌افتد که کودکان و نوجوانان ۱۲ سال از عمر خود را در مدرسه سپری می‌کنند و به همین علت، هیچ محیطی به اندازه آموزش و پرورش و به‌طور مشخص مدرسه، معلم، ناظم و مدیر در ارائه آموزش‌های صحیح

و به‌روزرند. اینان متوجه رفتارهای خود هستند و این‌طور نیست که ندانند خشونت، قهقهه‌کشی و تخریب خودروی دیگران امر مذموم و ناپسندی است. در گذشته که این موارد وجود نداشت، شکل دیگری از خشونت اعمال می‌شد. ۱۰ سال قبل کیفیت روابط میان خانواده‌ها و ارتباطات اجتماعی نسبت به زمان حال بهتر بود، میزان چرخش اطلاعات کمتر بود و خانواده و محیط‌های اجتماعی نقش پررنگی در مراقبت از کودکان و نوجوانان بر عهده داشتند. در واقع هرچه به گذشته برمی‌گردیم، شرایط قوی‌تر و مطلوب‌تر بوده اما اقتضای جامعه امروزی، شهری شدن جامعه، فضای مجازی و چرخش اطلاعات، نقش‌های متعدد، حضور

در گروه‌های مختلف و... شرایط را به‌گونه دیگری رقم زده است. اگر بخشی از اینها توان مدیریت شرایط را نداشته باشند، می‌تواند نشانه یا عاملی برای تشویق نوجوان و جوان به انجام رفتارهای خارج از هنجارها و قوانین جاری در هر جامعه‌ای باشد.

۲ از میان خانواده و نهادهای مسئول مرتبط کدام یک نقش پررنگ‌تری برای آموزش صحیح به کودکان و نوجوانان دارند؟

انواده، سازمان‌های مرتبط مانند مدرسه، تشکلهای فرهنگی و اجتماعی که بچه‌ها با آن ارتباط دارند، کل‌های فعال در حوزه خانواده، تشکلهای فرهنگی و کارگری، انجمن‌های اولیا، بیان، مطبوعات و خبرگزاری‌ها، نهادهای فضای مجازی که با استفاده از آن و از مختلف اطلاعات دریافت می‌کنند و...؛ اینها نقش مؤثری در شیوه‌های درست به

و مهارت‌های زندگی، اجتماعی و ارتباطی بر کودکان مؤثر نیست؛ به‌ویژه این‌که آموزش و پرورش محیط مورد وثوق والدین نیز هست. در اکثر پژوهش‌های انجام‌شده در میان نهادها و محیط‌های مختلف در ایران، مدرسه و معلم دارای بالاترین رتبه سرمایه اجتماعی است و بر همین اساس، آموزش و پرورش با سیاست‌گذاری خوب و برنامه‌ریزی‌های مناسب، بهترین بستر برای ارتقای سلامت روانی و اجتماعی است تا با اختصاص زمان مفید و تولید محتوای مناسب، آموزش‌های مؤثر و سازنده‌ای در اختیار کودکان و نوجوانان قرار گیرد. با در نظر گرفتن این موارد، طبعاً از نیروهای متخصص و کارآزموده؛ ازجمله خدمات مشاوره روان‌شناسی و مددکاری اجتماعی نیز استفاده خواهد شد که در حال حاضر این خدمات در اختیار مدارس قرار ندارد.

۳ این مقاومت برای عدم استفاده از روان‌شناسان و مددکاران اجتماعی در مدارس ناشی از چیست؟

دلیل انجام این کار را باید از آنها پرسید تا توضیح دهند. آنها می‌گویند پول و نیرو نداریم یا دغدغه معلم و حق التدریس داریم اما باید توجه داشته باشیم که وجود این دغدغه‌ها باعث شده

تا نقش اصلی مدرسه که تربیت نیروی انسانی خلاق، سالم و مؤثر است، کمرنگ شود. تغییر این وضعیت با توجه به ساختار موجود در کشور از عهده دولت یعنی قوه مجریه خارج است اما کل حاکمیت با تغییر این فضا می‌تواند به آموزش و پرورش کمک کند تا به شکل بهینه‌ای در نقش تعلیم و تربیتی خود ظهور و بروز پیدا کند. در غیر این صورت هرچه جلوتر می‌رویم، مشکلات نوجوانان و جوانان ما در این حوزه بیشتر خواهد شد. از سه دهه قبل تا امروز علاوه بر این‌که تنوع جرائم در کودکان مان افزایش پیدا کرده و مشهود شده، سن ارتکاب جرائم نیز کاهش یافته و فراوانی آن نیز رشد قابل توجهی داشته؛ بر همین اساس باید اقدامات اساسی در ارائه آموزش‌های صحیح و مفید به کودکان و نوجوانان صورت گیرد.

